De Gemeenteraad Echt-Susteren

Raadsvoorstel

Datum raadsverg.: donderdag 29 september 2022
Agendapunt:
Zaak - documentnummer: Z22/123445-D - 134060
Datum B&W-verg.: dinsdag 12 juli 2022

Portefeuillehouder(s): I.G.M.H. Minkenberg
G.H.C. Frische

Onderwerp
Regiovisie Jeugd en Gezin Midden Limburg Oost (MLO) 2023 – 2028

Samenvatting
Wij leggen u bijgaande Regiovisie Jeugd en Gezin MLO voor met hierin de gewenste doorontwikkeling van de jeugdhulp in onze regio (MLO). Deze visie is mede gebaseerd op de inbreng van jeugdigen, ouders en professionals tijdens regionale bijeenkomsten.

Het stelsel van de jeugdhulp gaat een nieuwe fase in.
Er is sprake van een landelijke hervorming, gericht op beter betaalbare en meer passende zorg voor jeugd en gezin.
De gezamenlijke opgave moet zorgen voor duurzame oplossingen voor de toekomst, zodat gemeenten kwalitatief goede zorg (blijven) bieden, die aansluit bij behoeften van jeugdigen en gezinnen én dat deze zorg betaalbaar blijft.
Een belangrijk onderdeel van de regiovisie is de verbinding tussen lokaal en (boven) regionaal.
De hervorming moet tevens leiden tot een sterkere organisatie van jeugdfuncties en een forse afname van de administratieve lastendruk voor gemeenten en zorgaanbieders.

Van de adviesraad Sociaal Domein Gemeente Echt-Susteren is er op 28 juni j.l. een positief advies ontvangen over de regiovisie Jeugd en Gezin MLO.

Voorstel
De Regiovisie Jeugd en Gezin Midden-Limburg Oost 2023 – 2028 vast te stellen.

Inleiding
Het kabinet wil voor de zeer gespecialiseerde jeugdhulp dat gemeenten op een hoger schaalniveau een gemeenschappelijke regeling aangaan. Ook beoogt het rijk een eigen bijdrage te introduceren en de reikwijdte van hetgeen onder jeugdhulp valt te beperken. Tegelijk blijven gemeenten autonoom en is de insteek dat zij de basishulp en de basisvoorzieningen lokaal verder moeten versterken.

Vooruitlopend op nieuwe wetgeving rondom de vorming van nieuwe jeugdregio's, heeft de VNG een *Norm voor het opdrachtgeverschap* (NvO) vastgesteld, met de afspraak dat in alle regio's de gemeenteraden een regiovisie vaststellen.

Voor onze regio Midden-Limburg-Oost (MLO) leggen wij een visie voor met daarin de beoogde richting van het regionale jeugdstelsel.
De kern van de regiovisie Jeugd en Gezin MLO is dat we de jeugdhulp meer nabij en beter passend willen organiseren. Gericht op de situatie en de behoeften van de jeugdigen, het

gezin en de omgeving. Door hulp meer nabij te organiseren is er minder inzet van gespecialiseerde hulp nodig en houden we het stelsel beheersbaar.
Tegelijk is een versteviging van de regionale samenwerking noodzakelijk. Dit vraagt om een doorontwikkeling op zowel lokale als regionale schaal. Met een goede verbinding tussen beiden.
De nieuwe benadering is urgent: veel hulp is versnipperd of werkt niet goed en de kosten blijven stijgen (zo blijkt uit landelijk onderzoek).
Een moeilijke opgave. Want het beroep op jeugdhulp is enorm hoog en het aantal kinderen met psychische klachten in onze regio neemt toe (zo laat de jeugdmonitor van de GGD 2022 zien)
Een nieuwe, gezamenlijke, koers kan ertoe bijdragen dat jeugdigen sneller en beter worden geholpen.

Het waarom van een gezamenlijke regiovisie

- De koers van de regiovisie draagt bij aan een meer nabije en betere hulp van onze inwoners.
- Vaststellen van de regiovisie zorgt voor het voldoen aan de landelijke voorgenomen verplichtingen van het rijk tot verdere regionale samenwerking.
- De regiovisie draagt bij aan het verder afnemen van de administratieve lastendruk.
- De regiovisie draagt bij aan een effectieve regionale samenwerking op het juiste schaalniveau.

Inhoudelijke toelichting

1. Richtinggevende principes: wat willen we?

Een aantal principes vormen de basis voor de doorontwikkeling van ons jeugdstelsel, dat bestaat uit een lokale basis, regionale, bovenregionale en landelijke functies. De gewenste beweging is dat de lokale basishulp en basisvoorzieningen in omvang en impact aanzienlijk worden versterkt. Gespecialiseerde hulp blijft beperkt tot wat nodig is. Tegelijk wordt deze (zeer) gespecialiseerde vorm van hulp minder vrijblijvend en meer effectief georganiseerd in de vorm van een gemeenschappelijke regeling.

De richtinggevende principes:

- De situatie van de jeugdige en diens gezin & leefwereld vormen het vertrekpunt.
- We doen wat nodig is en leveren maatwerk.
- We werken integraal volgens de principes van positieve gezondheid.
- Eigen regie over de situatie door de jeugdigen en diens gezin vormen de basis.
- Jeugdigen ervaren continuïteit in het opgroeien en een positieve overgang naar volwassenheid.
- Alle kinderen groeien zo thuis mogelijk op.
- Kosteneffectief: evenwicht tussen kosten en beschikbare budgetten. Een duurzaam toekomstbestendig stelsel met beperkte administratieve lasten.

2. Instrumenten voor een nieuwe koers: hoe geven we een nieuwe koers vorm?

We beschrijven in de regiovisie drie sturingsinstrumenten.

1. *De gemeentelijke toegang.* De gemeentelijke toegang is op dit moment belegd bij het Centrum voor Jeugd en Gezin. Alle gemeenten zijn in samenhang met de gemeentelijke toegang actief met het versterken van de basis en de laagdrempelige voorzieningen. Iedere MLO gemeente op zijn eigen manier. (In Echt – Susteren betreft dat een doorontwikkeling van het Sociaal Domein, versterking van de driehoek WMO, Participatie en Jeugd. De Sociale Wijkteams waarbinnen disciplines interprofessioneel en domein-overstijgend met elkaar samenwerken.

Daarnaast een – verbeterde – Toegang Jeugd waarbij de integrale verbinding wordt gelegd met de domeinen WMO en Participatie en het voorliggende veld; o.a. onderwijs, huisartsen en de sociale wijkteamleden)
Vijf basisfuncties hebben als doel bij te dragen aan de doorontwikkeling van kwaliteit en effectiviteit van lokale teams en moeten op lokaal niveau geborgd zijn voor een goed functionerende lokale basis en verbinding met de gecontracteerde gespecialiseerde hulp. De basisfuncties geven aan wat er altijd van lokale teams verwacht mag worden, namelijk:

- Aandacht voor een veilige leefomgeving
- Tijdig signaleren van de vraag
- Vindbare en toegankelijke hulp
- Handelen met een brede blik
- Leren en verbeteren

Het is aan gemeenten om te bepalen op welke wijze deze functies bij sociale teams worden belegd, zolang zij maar geborgd zijn en er samenhang is met de sociale basis, voorzieningen en specialistische zorg.
Dit bekent dat gemeenten bij de lokale doorontwikkelingen rekening moeten houden met het borgen van deze basisfuncties voor lokale teams.

2. *Verwerving gespecialiseerde jeugdhulp. Het tweede instrument* voor een nieuwe gezamenlijke koers is de verwerving van gespecialiseerde jeugdhulp. Die bestaat uit meerdere onderdelen, op verschillende schaalniveau's.[1]
In de regiovisie geven wij aan dat de bovenregionale vormen op een vernieuwende manier worden ingevuld, bijvoorbeeld als het gaat om *behandeling met verblijf.*
Dit onderdeel wordt op de schaal van Noord- en Midden-Limburg volgens het principe zo nabij mogelijk en zo thuis mogelijk, vormgegeven.
We zien het beroep op jeugdhulp met verblijf afnemen. Verreweg het grootste aandeel van de jeugdhulp betreft de *ambulante jeugdhulp.* Deze vorm wordt op de schaal van MLO ingekocht. Een toename van het aantal aanbieders heeft versnippering in de hand gewerkt, met een hoge administratieve lastendruk voor gemeenten en zorgaanbieders tot gevolg. Er is slechts beperkt sprake geweest van transformatie naar meer nabije hulp.
Het is nodig om ook de ambulante hulp om te vormen volgens de richtinggevende principes:
Meer nabij en lokaal verbonden. Gericht op hetgeen nodig is, minder productgericht.
Het accent wordt gelegd naar gezamenlijke verantwoordelijkheid met de zorgaanbieders.
Dit moet leiden tot een nader uit te werken inkoopstrategie. Wij denken hierbij aan het terugbrengen van het aantal aanbieders, waarmee in dialoog een wervingsprocedure wordt doorlopen.
3. *De regionale governance.* In samenhang met de werving is het derde instrument voor een nieuwe gezamenlijke koers, '*de regionale governance*' .
Dit betreft de *aansturing en organisatievorm* van de regionale samenwerking.
Op dit moment is de samenwerking vastgelegd in een overeenkomst. We zien als kleine regio dat er onvoldoende capaciteit is om grote vraagstukken te kunnen aanpakken. Bovendien geldt ook hier een hoge administratieve lastendruk.
Het rijk heeft in haar hervormingsagenda jeugd het voornemen om de omvang van de jeugdregio's gelijk te stellen op het niveau van minimaal 60.000 jeugdigen. De schaalgrootte Noord- en Midden-Limburg is dan als best passend en zien wij als stip op de horizon waar we stapsgewijs naartoe werken:

a. Verkennende gesprekken om de samenwerking met andere regio's te versterken (Midden Limburg West en Noord Limburg).
b. Verkennen en voorbereiden van de verwerving van de ambulante hulp 2024, Midden Limburg Oost samen met Midden Limburg West.

[1] In de regiovisie treft u een uitgebreid overzicht.

Tegelijk verkennen we de mogelijkheid om dit als aparte module te doen in de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Limburg-Noord (MGR).

c. De laatste stap is het hersmeden van een Gemeenschappelijke Regeling (GR).

De definitieve keuze en de uitwerking GR betreft een aparte besluitvorming.
Hetzelfde geldt voor de inkoopstrategie.

Financiële toelichting
Dit voorstel heeft geen directe financiële consequenties. De regiovisie is erop gericht om de kosten van de jeugdhulp meer in evenwicht te brengen met de beschikbare budgetten.

Juridische toelichting
Wettelijk en / of beleidsmatig) kader:

- Jeugdwet
- Landelijke hervormingsagenda en conceptwijziging van de jeugdwet
- Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO) Jeugd
- Regionaal Beleidskader Sociaal Domein MLO 2020 - 2028

Risico's

1. Momenteel zijn er nog nadere verkenningen in de regionale samenwerking nodig. Hierdoor komt de planning werving ambulante hulp onder druk te staan. We ondervangen dit zoveel mogelijk met een gerichte bestuursopdracht en projectplan werving ambulant.
2. De wijziging van de wet en de eisen van het rijk moeten nog definitief worden. Er is op dit moment sprake van concrete voornemens. Onduidelijk is of en in welke mate de jeugdhulp door het kabinet wordt begrensd. Dezelfde onduidelijkheid geldt tevens voor het voornemen van een eigen bijdrage.

Bijgevoegde stukken
- Raadsbesluit
- Regiovisie Jeugd en Gezin MLO; het Koersdocument Passende hulp, nabij & integraal
- Advies adviesraad sociaal domein Echt – Susteren
- Bijlagen Regio Visie Jeugd en Gezin MLO

Burgemeester en wethouders van Echt-Susteren,

secretaris

voorzitter